

Wybrane spójniki i partykuły w sanskrycie

Partykuła – nieodmienny wyraz niesamodzielny, czyli pozbawiony samodzielnego znaczenia, nadający zabarwienie znaczeniowe lub uczuciowe.

Spójnik – część mowy, wyraz łączący dwa zdania, wyrażenia lub równoważniki zdań w jedno zdanie złożone, np. i, a, albo, itp.

1. na न

Główna partykuła przecząca. Występuje przed elementem, któremu zaprzeczamy, np.

नृपः अश्वं पश्यति – król widzi konia

नृपः अश्वं **न पश्यति** – król **nie widzi** konia

नृपः **न अश्वं** पश्यति – **nie konia** widzi król

न नृपः अश्वं पश्यति – **nie król** widzi konia

Użycie podwójnej negacji w sanskrycie wzmacnia twierdzenie pozytywne, np.:

न रामः न पण्डितः अस्ति – dosł. nie Rāma nie mędrce jest. → Rāma jest mędrce

2. ca च

spójnik łączny, i, a.

W wyliczeniu znajduje się po ostatnim elemencie należącym do grupy, bez względu na to, jak wiele elementów wymieniamy, np.:

रामः कृष्णः च | - Rāma i Kṛṣṇa

रामः कृष्णः माधवः च | - Rāma, Kṛṣṇa i Mādhava

Jeżeli łączy dwa zdania w zdaniu złożonym, występuje po pierwszym słowie drugiego zdania, np.:

Zdanie A i zdanie B: रामः गच्छति | रामः पतति | Rāma idzie. Rāma upada.

Zdanie AB: रामः गच्छति पतति च | Rāma idzie i upada.

Zdanie A i zdanie B: रामः गच्छति | कृष्णः पतति | Rāma idzie. Kṛṣṇa upada.

Zdanie AB: रामः गच्छति कृष्णः च पतति | Rāma idzie a Kṛṣṇa upada.

Zdanie A i zdanie B: रामः गृहं गच्छति | रामः जलं पिबति | Rāma idzie do domu. Rāma pije wodę.

Zdanie AB: रामः गृहं गच्छति जलं च पिबति | Rāma idzie do domu i pije wodę.

3. vā वा

Spójnik rozłączny albo, lub, bądź.

W zdaniu „zachowuje się” tak samo jak spójnik ca, np.:

रामः कृष्णः वा गच्छति | Idzie Rāma lub Kṛṣṇa.

रामः वा कृष्णः वा गच्छति | Idzie albo Rāma albo Kṛṣṇa.

रामः गच्छति पतति वा | Rāma idzie albo upada.

4. eva एव

Partykuła wzmacniająca. Tłumaczona najczęściej jako „tylko”, „właśnie”, „zwłaszcza”, „na pewno” itp.

Znajduje się w zdaniu po słowie, które podkreśla, np.

रामः जलं पिबति | Rāma pije wodę.

रामः **एव** जलं पिबति | **Tylko** Rāma pije wodę.

रामः **जलम् एव** पिबति | Rāma pije **tylko** wodę.

रामः जलं **पिबति एव** | Rāma **tylko** pije wodę.

5. iti इति

Odpowiednik cudzysłowu, w sanskrycie występuje w formie słownej, nie graficznej—nie jest to znak interpunkcyjny. Znajduje się zawsze na końcu cytatu.

Tłumaczony jest najczęściej jako „oto”, „zatem” lub oddawany jest za pomocą cudzysłowu, np.:

रामः गृहं गच्छति इति वदामि | Mówię „Rāma idzie do domu”.

रामः कृष्णः च इति | Oto Rāma i Kṛṣṇa.

1. बालः फलं मांसं च खादति |
2. अश्वाः तृणं एव पश्यन्ति |
3. अश्वाः पत्राणि वा तृणानि वा खादन्ति |
4. त्वं कनकं चिन्तयसि न च तुष्यसि |
5. बालः गृहं त्यजति इति चिन्तयामि वदामि च |
6. बालस्य अश्वः धावति बालः च न तुष्यति |

बाल m. chłopiec

फल n. owoc

मांस n. mięso

अश्व m. koń

तृण n. trawa

पत्र n. liść

त्वम् ty

कनक n. złoto

गृह n. dom

√ खाद् खादति jeść, spożywać

√ दृश् पश्यति widzieć, patrzeć

√ चिन्त् चिन्तयति myśleć, rozważać

√ तुष् तुष्यति cieszyć się, radować się

√ त्यज् त्यजति opuszczać, porzucać

√ वद् वदति mówić

√ धाव् धावति biec